



СКЛАДАННЯ БІБЛІОГРАФІЧНИХ ПОСИЛАНЬ

за Національним
стандартом України
ДСТУ 8302:2015
(загальні правила)



Міністерство освіти і науки України
Миколаївський національний аграрний університет

Бібліотека

**СКЛАДАННЯ
БІБЛІОГРАФІЧНИХ ПОСИЛАНЬ
за Національним стандартом
України ДСТУ 8302:2015
(загальні правила)**

Методичні рекомендації

Миколаїв

2018

УДК 011/016

С43

Укладачі: О. Г. Пустова, директор бібліотеки МНАУ

Редактори: О. О. Цокало, заст. директора бібліотеки МНАУ

Д. В. Ткаченко, зав. відділом бібліотеки МНАУ

С43 **Складання** бібліографічних посилань за Національним стандартом України ДСТУ 8302:2015 (загальні правила) : метод. рекомендації / уклад. О. Г. Пустова ; за ред. О. О. Цокало, Д. В. Ткаченко. – Миколаїв, 2018. – 56 с.

Методичні рекомендації розроблено з урахуванням поправок, внесених в національний нормативний документ з метою надання допомоги при оформленні посилань в наукових роботах та складанні бібліографічних списків використаних джерел в дисертаціях за цим стандартом.

Видання буде корисним для науковців, викладачів, аспірантів та студентів університету.

УДК 011/016

© Миколаївський національний аграрний університет, 2018

© Бібліотека Миколаївського НАУ,
2018

ПЕРЕДМОВА

Посилання – це сукупність бібліографічних відомостей про цитований, розглядуваний або згадуваний у тексті документа інший документ, що є необхідними й достатніми для його загальної характеристики, ідентифікування та пошуку. Об'єктом бібліографічного посилання є усі види опублікованих і неопублікованих документів, їхні окремі складники або групи документів на будь-яких носіях інформації (ДСТУ 8302:2015).

Вимоги стандарту – це професійні вимоги до створювачів інформації у сфері інформаційної діяльності. Уніфікація бібліографічного запису у відповідності з міжнародними рекомендаціями та національними стандартами забезпечує сумісність бібліографічних даних на вітчизняному та міжнародному рівнях, спрощує процеси розуміння й обміну інформацією, є необхідною умовою інтеграції України в світове інформаційне співтовариство.

У методичних рекомендаціях наведені приклади оформлення бібліографічних посилань в наукових роботах та у дисертаціях здобувачів наукових ступенів на основі ДСТУ 8302:2015 (з врахуванням поправок, внесених в національний нормативний документ (КОД УКНД-01.140.40 ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація.

Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання»).

При цитуванні необхідно надавати бібліографічне посилання у всіх випадках, коли в роботі наводяться дані, взяті з чужих джерел, а не отримані особисто автором. Недотримання даних правил згідно з законом України «Про авторське право та суміжні права», ст. 50, вважається плагіатом.

До видів плагіату відносять: републікацію, реплікацію, рерайт, фальсифікацію, дослівний плагіат, відсутність посилань на прямі цитати, неадекватне перефразування, поєднання власного та запозиченого тексту без цитування джерел, копіювання чужої наукової роботи, згадування джерела без посилання та ін.

Академічний плагіат розглядається законом України «Про вищу освіту» як порушення академічної доброчесності - сукупності етичних принципів та визначених законом правил, якими повинні керуватися учасники освітнього процесу з метою забезпечення довіри до результатів навчання та наукових досягнень.

Академічний плагіат – це оприлюднення наукових результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження або відтворення опублікованих текстів інших авторів без відповідного посилання.

Рекомендації розроблено з метою надання допомоги тим, хто займається оформленням бібліографічних посилань в наукових роботах та у дисертаціях здобувачів наукових ступенів на основі ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання», який установлює види бібліографічних посилань, правила та особливості їхнього складання й розміщення у документах.

Видання буде корисним для науковців, викладачів, аспірантів та студентів університету.

ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ

Бібліографічне посилання – це сукупність бібліографічних відомостей про цитований, розглядуваний або згадуваний у тексті документа інший документ, що є необхідними і достатніми для його загальної характеристики, ідентифікування й пошуку.

Об'єктом бібліографічного посилання є усі види опублікованих і неопублікованих документів, їхні складові або групи документів на будь-яких носіях інформації.

Знак виноски – це умовна позначка у вигляді арабських цифр (порядкових номерів), літер чи астериска (зірочка), що використовують для пов'язування підрядкових і позатекстових бібліографічних посилань з частиною основного тексту документа.

Електронний ресурс віддаленого доступу – ресурс, що має електронну адресу, потенційно доступний через глобальні телекомунікаційні мережі (зокрема Інтернет) необмеженому колу користувачів.

Електронний ресурс локального доступу – ресурс, що має вихідні відомості, розміщений на електронному носіїві в межах локальної мережі без можливості віддаленого доступу через глобальну мережу.

ВИДИ БІБЛІОГРАФІЧНИХ ПОСИЛАНЬ ТА ПРИКЛАДИ ЇХНЬОГО СКЛАДАННЯ

Бібліографічний опис використаного джерела у посиланнях обмежується обов'язковою інформацією, необхідною для однозначної ідентифікації цього джерела згідно з ДСТУ 8302:2015. Елементи бібліографічного запису (заголовки і бібліографічний опис) та знаки пунктуації в бібліографічному посиланні, незалежно від його призначення та виду, подають згідно з ДСТУ ГОСТ 7.80 і ДСТУ ГОСТ 7.1 з урахуванням таких особливостей:

- опис здійснюється мовою оригіналу;
- вказівки тому, частини, випуску, номеру, а також рік видання подаються арабськими цифрами;
- назва місця видання подається повністю;
- опис документа здійснюється за титульною сторінкою. Відсутні відомості позичають з інших місць документа: обкладинки, зворотнього боку титульної сторінки, передмови, змісту, вихідних даних тощо;
- подання інформації не з титульної сторінки дозволено укладати без квадратних дужок в скороченій формі, обмежуючись необхідною для ідентифікації інформацією;
- за потреби у заголовку бібліографічного запису позатекстового посилання можна

- зазначати більше ніж три імені авторів;
- повторення відомостей про автора/ів за навскісною рисою не наводиться;
 - подання чотирьох і більше авторів перед назвою – не наводиться (тільки за необхідності);
 - дозволено подання за навскісною рисою одного автора та словосполучення «та ін.»;
 - в усіх елементах бібліографічного опису (за винятком основної назви документа й відомостей, що належать до назви та містять одне слово) дозволено скорочувати окремі слова та словосполучення згідно з ДСТУ 3582, ДСТУ 6095, ДСТУ 7093, ГОСТ 7.12;
 - подання назви видавництва або прізвища видавця наводити не обов'язково;
 - після назви дозволено не зазначати загального позначення матеріалу («Текст», «Електронний ресурс», «Карти», «Ноти» тощо — перелік згідно з ДСТУ ГОСТ 7.1);
 - замість знака «крапка й тире» («. —»), який розділяє зони бібліографічного опису, в бібліографічному посиланні рекомендовано застосовувати знак «крапка» (при цьому в межах одного документа застосування в бібліографічних посиланнях розділових знаків уніфікують);
 - відомості про серію та Міжнародний стандартний номер не наводяться;

- в аналітичному описі розділовий знак «дві навскісні» за стандартом можна замінювати крапкою, а назву документа виділяти шрифтом та скорочувати;
- словосполучення «Режим доступу» або еквівалент іншою мовою замінити «URL»;
- рекомендується застосовувати DOI замість електронної адреси.

Бібліографічні посилання розрізняють залежно від складу елементів бібліографічного запису, місця розташування в документі, повторності наведення та вмісту бібліографічних записів. Відомості про згадуваний документ, опублікований іншою мовою, у бібліографічних посиланнях наводять мовою оригіналу.

За складом елементів бібліографічного запису розрізняють повне та коротке бібліографічне посилання (якщо частину відомостей про джерело цитування подано в тексті). Стандартом рекомендовано складати бібліографічне посилання в короткій формі.

За місцем розташування в документі розрізняють внутрішньотекстові, підрядкові та позатекстові бібліографічні посилання.

За стандартом можна застосовувати наскрізне нумерування арабськими цифрами бібліографічних посилань у межах усього документа чи його окремого розділу.

1.1. Внутрішньотекстове бібліографічне посилання

Внутрішньотекстове бібліографічне посилання розміщують у круглих дужках безпосередньо в тексті документа. Знак «крапка й тире» («—») у внутрішньотекстовому бібліографічному посиланні замінюють знаком «крапка» (.).

Приклади:

(Механізація переробної галузі агропромислового комплексу. Київ, 2016. С. 358);

(Вісник аграрної науки Причорномор'я. 2017. Вип. 4 (96). С. 3—11);

(Миколаїв : МНАУ, 2012. С. 216);

(Проблеми типологічної та квантитативної лексикології. Чернівці, 2007. 310 с.);

(Миколаївський національний аграрний університет : сайт. URL: <https://www.mnau.edu.ua>).

1.2. Підрядкове бібліографічне посилання

Підрядкове бібліографічне посилання наводять у повній або короткій формі, розміщуючи як примітку в нижній частині сторінки, відмежовуючи від основного тексту горизонтальною рисою

та пов'язують із текстом документа за допомогою знаків виноски, які подають на верхній лінії шрифту, відокремлюючи від тексту проміжком, наприклад: Текст¹²;

¹² Посилання.

Повна форма підрядкового бібліографічного посилання:

⁶ Коренівський Д. Г. Дестабілізуючий ефект параметричного білого шуму в неперервних та дискретних динамічних системах : монографія. Київ : Ін-т математики, 2006. С. 21-32.

⁹ Проблеми типологічної та квантитативної лексикології : зб. наук. праць / наук. ред. В. Каліущенко. Чернівці : Рута, 2007. С. 177-183.

¹³ Завіновська Г. Т. Економіка праці : навч. посіб. Київ, 2009. 1 електрон. опт. диск (CD-R).

¹⁵ Кодекс законів про працю України з постатейними матеріалами : за станом на 1 черв. 2006 р. / Верховна Рада України. Київ : Юрінком Інтер, 2006. С. 19.

Коротка форма підрядкового бібліографічного посилання:

⁶ Коренівський Д. Г. Дестабілізуючий ефект параметричного білого шуму в неперервних та

дискретних динамічних системах. Київ, 2006. С. 21-32.

⁹ Проблеми типологічної та квантотативної лексикології. Чернівці, 2007. С. 177-183.

¹⁸ Завіновська Г. Т. Економіка праці. Київ, 2009. (CD-R).

²¹ Кодекс законів про працю України з постатейними матеріалами. Київ, 2006. С. 19.

Якщо текст цитовано не за першоджерелом, то на початку підрядкового бібліографічного посилання наводять пояснювальні слова: «Наведено за:», «Цит. за:» («Цитовано за: ») і зазначають джерело, з якого запозичено текст, наприклад:

*Цит. за: Матяш І. Діяльність Надзвичайної місії УНР в Угорщині. Київ, 2005. С. 84.

У бібліографічних посиланнях на складник документа у формі аналітичного бібліографічного опису розділовий знак «дві навскісні риски» («//») замінюється крапкою, а відомості про документ (його назву), в якому розміщено складник, краще виділяти шрифтом (курсивом), наприклад:

⁹ Національна доктрина розвитку освіти: затв. Указом Президента України від 17 квіт. 2002 р. № 347. *Освіта*. 2002. 24 квіт. С. 2—4.

1.3. Позатекстові бібліографічні посилання

Позатекстові бібліографічні посилання використовують у наукових виданнях у разі багаторазових посилань на одні й ті самі документи. Їх наводять як перелік бібліографічних записів і розміщують наприкінці основного тексту документа або його складника (зазначаючи, наприклад, «Список бібліографічних посилань»).

Сукупність позатекстових бібліографічних посилань, оформлених як перелік бібліографічних записів, не можна вважати бібліографічним списком (списком використаної літератури).



Позатекстове бібліографічне посилання пов'язують із фрагментом тексту документа за допомогою знаків виноски у квадратних дужках у тексті та без дужок перед позатекстовим посиланням. Текст документа можна пов'язувати знаком виноски у квадратних дужках з бібліографічним списком використаної літератури, наприклад: [8, с. 57].

У посиланні в тексті довгі назви документів скорочуються, позначаючи останні видалені слова назви знаком «три крапки»:

У тексті:

[Програмне управління... , с. 58]

У позатекстовому посиланні:

7. Нелєпова А. В., Трибрат Р. О., Бондаренко Л. В. Програмне управління процесами в галузі тваринництва та переробній галузі : навч. посіб. Київ, 2018. 176 с.

Якщо у посиланні в тексті наведено відомості про кілька об'єктів посилань, їх відділяють один від одного знаком «крапка з комою» :

[Єгоров, 2017 ; Косенко, 2017] ;

[2, с.21; 7, с.77].

У внутрішньотекстовому та підрядковому бібліографічному посиланнях на складник документа (наприклад, статтю з журналу, збірника) дозволено зазначати бібліографічні відомості тільки про ідентифікувальний документ і номер сторінки — за наявності в його тексті відомостей про автора (якщо він є), та назву, наприклад:

У тексті: У статті Добровольської В. «Діяльність органів управління культурою як об'єкт керування документацією» подано таке визначення: ...[1].

У підрядковому посиланні:

¹Вісник Книжкової палати. 2012. № 4. С. 18-20.

1.4. Повторне бібліографічне посилання

Повторне бібліографічне посилання може бути внутрішньотекстовим, підрядковим і позатекстовим. У повторному бібліографічному посиланні на документ з одним, двома чи трьома авторами подають заголовок бібліографічного опису, основну назву та номер сторінки, наприклад:

Внутрішньотестове посилання

Первинне:

(Дудяк Р. П., Бугіль С. Я. Організація біржової діяльності: основи теорії і практикум : навч. посіб. Львів, 2018. 360 с.).

Повторне:

(Дудяк Р. П., Бугіль С. Я. Організація біржової діяльності... С. 177).

Підрядкове посилання

Первинне:

¹ Богоявленська Ю. В. Проектний аналіз : навч. посіб. Вид. 2-ге. Київ, 2016. 336 с.

Повторне:

⁵ Богоявленська Ю. В. Проектний аналіз. С. 217.

Первинне:

⁷ Марко Вовчок Твори : у 3 т. Т. 3. Київ, 1984. 460 с.

Повторне:

¹¹ Марко Вовчок Твори : у 3 т. Т. 3. С. 277.

Первинне:

⁵ Спосіб лікування синдрому дефіциту уваги та гіперактивності у дітей : пат. 76509 Україна. № 20004042416 ; заявл. 01.04.2004 ; опубл. 01.08.2006, Бюл. № 8 (кн. 1). 180 с.

Повторне:

⁹ Пат. 76509 Україна. С. 7.

Первинне:

² ДСТУ 5034:2008. Інформація і документація. Науково-інформаційна діяльність. Терміни та визначення понять. Київ , 2009. 38 с.

Повторне:

³ ДСТУ 5034:2008. С. 12.

Якщо первинне й повторне бібліографічні посилання на одну й ту саму сторінку (-ки) документа розміщено одне за одним, текст повторного посилання замінюють словами «Там само» («Там же» – рос. мовою, «Ibid» – латин. мовою), а якщо посилання на іншу сторінку, то додається номер цієї

сторінки, наприклад:

² Там само. С. 79.

У повторному посиланні на документ з чотирма і більше авторами подають основну назву та номер сторінки, наприклад:

Внутрішньотестове посилання

Первинне:

(Біологія продуктивності сільськогосподарських тварин : підручник / Горбатенко І. Ю. та ін. Миколаїв, 2018. 600 с.).

Повторне:

(Біологія продуктивності сільськогосподарських тварин. С. 477).

Позатекстове посилання

Первинне:

7. Регіонально-адміністративний менеджмент : навч. посіб. / за ред. Воронкової В. Г. та ін. Київ, 2017. 352 с.

Повторне:

9. Регіонально-адміністративний менеджмент. С. 117.

Якщо у повторному бібліографічному посиланні, поданому не після первинного, є бібліографічний запис на один і той самий документ одного,

двох чи трьох авторів, в ньому подають заголовок бібліографічного запису, а основну назву та наступні за нею повторювані елементи замінюють скороченими словами: «Ззнач. твір», «Цит. твір», «Указ. соч.» (рос. мовою), «Op. cit. (латин. мовою), наприклад:

Первинне:

³ Шершун А. А. Митне оформлення товарів та транспортних засобів : навч.-метод. посіб. Київ, 2017. 330 с.

Повторне:

⁷ Шершун А.А. Ззнач. твір. С. 79.

1.5. Складання комплексного бібліографічного посилання

У комплексному бібліографічному посиланні кілька об'єктів посилання об'єднують в одне та подають в алфавітному чи хронологічному порядку окремо кожною мовою. Такі посилання можуть бути внутрішньотекстовими, підрядковими, позатекстовими, а також містити первинні та повторні посилання, які розділяють між собою знаком «крапка з комою». Якщо кілька бібліографічних посилань у складі комплексного посилання мають ідентичні заголовки (один і той самий автор кількох праць), то у другому і наступних посиланнях ці заголовки можна замінити словами: «Його ж», «Її ж», «Їх же» або «Idem», «Eadem», «Ibidem» - латин. мовою, на-

приклад:

Підрядкове:

* Взаємозамінність, стандартизація та технічні вимірювання : підруч. для студ ВНЗ спец. «Процеси, машини та обладнання агропромислового виробництва» / Іванов Г. О. та ін. Київ, 2010. С. 277 ; Їх же. Взаємозамінність, стандартизація та технічні вимірювання : лабораторний практикум для студ ВНЗ спец. «Процеси, машини та обладнання агропромислового виробництва». Київ, 2016. С. 102.

Позатекстове:

12. Гиль М. І. : 1) Загальна та молекулярна генетика : курс лекцій. Модуль «Молекулярно-генетичні механізми мінливості і спадковості». Миколаїв, 2012. С. 75. ; 2) Вплив внутрішньопородного підбору з використанням спорідненого розведення і міжлінійних кросів на молочну продуктивність корів : моногр. Миколаїв , 2013. С. 57.

1.6. Складання бібліографічного посилання на електронний ресурс

Відповідно до п. 7.4 стандарту, бібліографічні посилання складають як на електронні ресурси (електронні документи, бази даних, сайти, вебсторінки, форуми, так і на їх складники (частини

електронних документів, публікації в електронних серіальних документах, повідомлення на форумах та ін.), що містять відомості про автора, назву, відповідальність, перевидання (версію), місце та рік видання.

У примітці до бібліографічного посилання на електронний ресурс подають відомості, необхідні й достатні для пошуку та характеристики технічних специфікацій цього електронного ресурсу, в такій послідовності:

- системні вимоги;
- відомості про доступ;
- дата оновлення документа або його частини;
- електронна адреса;
- дата звернення до документа.

У підрядковому бібліографічному посиланні на електронний ресурс віддаленого доступу за наявності в тексті бібліографічних відомостей, що його ідентифікують, зазначається тільки електронна адреса та замість слів «Режим доступу» використовується абревіатура «URI» (уніфікований ідентифікатор ресурсу) або «URL» (Уніфікований покажчик ресурсу), наприклад:

У тексті:

Бібліотека і доступність інформації у сучасному світі: електронні ресурси в науці, культурі та освіті*

У підрядковому посиланні:

*URL : <http://www.nbuu.ua/articles/2003/03klinko.htm.pdf> (дата звернення 18.05.2018).

Довгу електронну адресу можна переносити на наступний рядок, залишивши у першому рядку останнім знак «навкісна риска» (/). Також стандартом рекомендується застосовувати унікальний ідентифікатор цифрового об'єкта DOI замість електронної адреси.

Приклади бібліографічних посилань на електронні ресурси:

На документи локального доступу, підрядкове посилання:

⁹Завіновська Г. Т. Економіка праці : навч. посіб. Київ, 2009. 1 електрон. опт. диск (CD-RW).

2) На документи із повнотекстових баз даних (передплачених чи з доступом на договірній основі), позатекстове посилання:

7. Про внесення змін до вимог до форматів, структури та протоколів, що реалізуються у надійних засобах електронного цифрового підпису : наказ Міністерства юстиції України від 24.11.2016 № 3354/5/730. Доступ із інфрм.-правової системи «ЛІГА-ЗАКОН».

3) На документи з комп'ютерних мереж, підрядкові посилання:

¹¹ Про прийняття за основу проекту Закону України про оцінку впливу на довкілля : постанова від 12.07.2016 № 1449-VIII-ВР // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL : [http //zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96%D0%B2%D1%80](http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96%D0%B2%D1%80) (дата звернення: 12.03.2017).

¹² Біланюк О. П. Сучасний стан та перспективи розвитку міжнародного туризму в українсько-польських відносинах. *Економіка. Управління. Інновація* : електрон. наук. фахове вид. 2012. № 2. URL : http://archive.nbuu.gov.ua/e-/journals/eui/2012_2/pdf/12borupv.pdf. (дата звернення: 17.06.2013).

⁷ Бібліотека і доступність інформації у сучасному світі: електронні ресурси в науці, культурі та освіті / Л. Й. Костенко та ін. *Бібліотечний вісник* : електрон. версія жур. 2003. № 4. Дата оновлення: 18.04.2016. URL : <http://www.nbuu.ua/articles/2003/03klinko.htm>. (дата звернення: 11.11.2016).

1.7. Складання бібліографічного посилання на архівний документ

У бібліографічному посиланні на архівний документ відомості про об'єкт посилання відокрем-

люють від пошукових даних знаком «дві навскісні риски» (//) з проміжками до та після нього.

Бібліографічне посилання на архівний документ може містити такі елементи:

- заголовок бібліографічного запису (ім'я автора);
- основну назву документа;
- відомості, що належать до назви (пояснюють і доповнюють її);
- відомості про відповідальність (містять відомості про осіб і/або організації, які брали участь у створенні документа);
- пошукові дані архівного документа;
- примітки.

Пошукові дані архівного документа містять такі відомості:

- назву архіву;
- номер архівного фонду;
- номер опису;
- номер справи (одиниці зберігання) за описом;
- місцезнаходження об'єкта посилання (кількість аркушів загалом чи аркуш, на якому подано об'єкт посилання).

Назву архіву подають у вигляді аббревіатури чи скорочення, які прийнято в архівній галузі. Розшифровка аббревіатури наводиться у списку скорочень, який додається до тексту. Повну або скорочену назву архіву можна подавати після аббревіатури,

наприклад:

- ДА СБ України (Держ. архів Служби безпеки України);

- ЦДНТА України (Центр. держ. наук.-техн. архів України).

Для позначення пошукових даних архівного документа використовують такі скорочення слів: «Ф.» - Фонд, «Оп.» - Опис, «К.» - Картон, «Спр.» - Справа, «Од. зб.» - одиниця зберігання. Між елементами пошукових даних ставиться крапка.

Номер архівного фонду наводять після назви архіву. Після номера архівного фонду в круглих дужках зазначається його назва, наприклад:

Держархів Миколаївської обл. Фонд Миколаївського обкому КП(б)У.

Внутрішньотекстове бібліографічне посилання на архівний документ містить тільки пошукові дані цього документа, наприклад:

- (ЦДШАЛ України. Ф. 177. Оп. 2. Спр. 3. Арк. 8);

- (Наукове товариство ім. Шевченка // Львів. наук. б-ка ім. В. Стефаника НАН України. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 78. Арк. 1-7);

- (APw Lublinie. Zespól 95. Sygn. 125. K. 6-7).

У підрядкових і позатекстових бібліографічних посиланнях наводять відомості про архівний документ – його заголовок та основну назву, відомості щодо назви та пошукові дані.

2. ОФОРМЛЕННЯ СПИСКУ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ У ДИСЕРТАЦІЇ

Відповідно до Наказу МОН від 12.01.2017 р. № 40 «Вимоги до оформлення дисертацій», здобувач наукового ступеня може формувати список використаних джерел за власним вибором з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 [1] або одним із стилів, віднесених до рекомендованого переліку стилів оформлення списку наукових публікацій – в кінці кожного розділу основної частини одним із таких способів:

- у порядку появи посилань у тексті;
- в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків;
- у хронологічному порядку.

2.1. Міжнародні стилі цитування

У науковому світі існує понад 6 тисяч різних стилів цитування джерел в наукових роботах залежно від галузі, місця, в якому публікується робота. Ці правила розроблялися фаховими науковими об'єднаннями, і щоб статтю прийняли до публікації в міжнародному виданні, вона має бути оформлена відповідним чином, із використанням того стилю цитування, який вимагається конкретним виданням.

Рекомендований перелік стилів оформлення списку наукових публікацій:

1. MLA (Modern Language Association) style.
2. APA⁷ (American Psychological Association) style.
3. Chicago/Turabian style.
4. Harvard style⁷.
5. ACS (American Chemical Society) style.
6. AIP (American Institute of Physics) style.
7. IEEE (Institute of Electrical and Electronics Engineers) style.
8. Vancouver style.
9. OSCOLA.
10. APS (American Physics Society) style.
11. Springer MathPhys Style.)

У методичних рекомендаціях «Міжнародні правила цитування та посилання в наукових роботах», автори-укладачі: О. Боженко, Ю. Корян, М. Федорець, дуже детально, у прикладах, представлено десять найпопулярніших міжнародних стилів цитування та посилання в наукових роботах для різних галузей знань, якими можете скористатися при оформленні наукової роботи у відповідності з вимогами.

2.2. Приклади бібліографічного опису видань (монографій, підручників, навчальних посібників та ін.)

2.2.1. Один автор

Василій Великий. Гомілії / пер. з давньогрец.
Л. Звонська. Львів : Свічадо, 2006. 307 с.

Коренівський Д. Г. Дестабілізуючий ефект параметричного білого шуму в неперервних та дискретних динамічних системах : монографія. Київ : Ін-т математики, 2016. 181 с.

Матюх Н. Д. Що дорожче срібла-золота. Київ : Ін-т соц. іміджмейкінгу, 2006. 311 с.

Крамаренко О. С. Оцінювання генетичної структури та прогнозування продуктивності тварин південної м'ясної породи за ДНК-маркерами : моногр. Миколаїв : Іліон, 2017. 166 с.

2.2.2. Два автори

Матяш І., Мушка Ю. Діяльність Надзвичайної дипломатичної місії УНР в Угорщині: історія, спогади. Київ : Києво-Могилян. акад., 2005. 397 с.

Ромовська З. В., Черняк Ю.В. Сімейне законодавство України. Київ : Прецедент, 2006. 93 с.

Суберляк О. В., Баштанник П. І. Технологія

переробки полімерних та композиційних матеріалів : підручник. Львів : Новий світ-2000, 2007. 375 с.

2.2.3. Три автори

Акофф Р., Магидсон Д., Эддисон Г. Идеализированное проектирование: как предотвратить завтрашний кризис сегодня. Создание будущего организации / пер. с англ. Ф. П. Тарасенко. Днепропетровск : Баланс Бизнес Букс, 2007. 265 с.

Васильєва Л. Д., Медведенко Б. І., Якименко Ю. І. Напівпровідникові прилади : підручник. Київ : Політехніка, 2017. 556 с.

Косенко В. А., Кадомський С. В., Малишев В. В. Наноматеріали і нанотехнології та їх використання у харчовому виробництві : навч. посіб. Київ, 2017. 327 с.

2.2.4. Чотири і більше авторів

Вітвіцький В. В., Кисляченко М. Ф., Лобастов І. В., Ничипорук А. А. Методика нормування ресурсів для виробництва продукції рослинництва. Київ : НДІ «Укראгропромпродуктивність», 2006. 106 с.

Психология менеджмента / П. К. Власов и др. ; под ред. Г. С. Никифорова. 3-е изд. Харьков : Гуманитар. центр, 2007. 510 с.

Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України : станом на 10 жовт. 2016 р. / К. І. Беліков та ін. ; за заг. ред. О. М. Литвинова. Київ : ЦУЛ, 2016. 528 с.

2.2.5. Без автора

Воскресіння мертвих: українська барокова драма : антологія / упоряд. В. О. Шевчук. Київ : Грамота, 2007. 638 с.

Проблеми типологічної та квантитативної лексикології : зб. наук. праць / наук. ред. В. Каліущенко. Чернівці : Рута, 2007. 310 с.

Антологія української літературно-критичної думки першої половини ХХ століття / упоряд. В. Агеєва. Київ : Смолоскип, 2016. 904 с.

2.2.6. Багатотомні видання

Історія Національної академії наук України, 1941-1945 / упоряд. Л. М. Яременко та ін. Київ : Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, 2007. Джерела з історії науки в Україні. Ч. 1. 563 с. ; Ч. 2. : Додатки. 343 с.

Межгосударственные стандарты : каталог в 6 т. / сост. И. В. Ковалева, Е. Ю. Рубцова ; ред. В. Л. Иванов. Львов : НТЦ «Леонорм-Стандарт», 2005. Т. 1. 277 с. ; Т. 2. 198 с.

Кучерявенко Н П. Курс налогового права. : в

6 т. Харків : Право, 2007. Т. 4 : Особенная часть. Косвенные налоги. 536 с.

Правова система України: історія, стан та перспективи : у 5 т. / Акад. прав. наук України. Харків : Право, 2009. Т. 2 : Конституційні засади правової системи України і проблеми її вдосконалення / заг. ред. Ю. П. Битяк. 576 с.

Бондаренко В. Г., І. Ю. Канівська І. Ю., Парамонова С. М. Теорія ймовірностей і математична статистика : підручник : у 2 ч. Київ : НТУУ «КПІ», 2006. Ч. 1. 125 с.

2.2.7. Матеріали конференцій, з'їздів

Економіка, менеджмент, освіта в системі реформування агропромислового комплексу : матеріали Всеукр. конф. молодих учених-аграрників, Харків, 11-13 жовт. 2000 р. / М-во аграр. політики ; Харк. держ. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва. Харків, 2000. 167 с.

Кібернетика в сучасних економічних процесах : зб. текстів виступів на республік. міжвуз. наук.-практ. конф. / Держкомстат України ; Ін-т статистики, обліку та аудиту. Київ : ІСОА, 2002. 147 с.

Матеріали ІХ з'їзду Асоціації українських банків, 30 червня 2000 р. : інформ. бюл. Київ, 2000. 117 с.

Проблеми обчислювальної механіки і міцності конструкцій : зб. наук. праць / наук. ред. В. І. Моссаковський. Дніпропетровськ : Навч. кн., 2009. 275 с.

Інтеграційні процеси в економіці АПК : матер. Всеукраїнської наук.-практ. конфер., м. Миколаїв, 28-30 вересня 2011 р. / гол. ред. В. С. Шебанін. Миколаїв : МНАУ, 2011. 212 с.

2.2.8. Препринти

Шиляев Б. А., Воеводин В. Н. Расчеты параметров радиационного повреждения материалов нейтронами источника ННЦ ХФТИ/ANL USA с подкритической сборкой, управляемой ускорителем электронов. Харьков : ННЦ ХФТИ, 2006. 19 с. Препринт / НАН Украины, Нац. науч. центр «Харьк. физ.-техн. инт» ; ХФТИ 2006-4.

Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами Чорнобиль : Ін-т пробл. безпеки АЕС НАН України, 2006. 7 с. Препринт / НАН України, Ін-т пробл. безпеки АЕС ; 06-1.

2.2.9. Депоновані наукові праці

Разумовский В. А., Андреев Д. А. Управление маркетинговыми исследованиями в регионе.

М., 2002. 210 с. Деп. в ИНИОН Рос. акад. наук 15.02.02, № 139876.

2.2.10. Словники

Географія : словник-довідник / уклад. В. Л. Ципін. Харків : Халімон, 2006. – 175 с.

Тимошенко З. І., Тимошенко О. І. Болонський процес в дії : словник-довідник основ. термінів і понять з орг. навч. процесу у вищ. навч. закл. Київ : Європ. ун-т, 2007. 57 с.

Українсько-німецький тематичний словник / уклад. Н. Яцко. Київ, 2007. 219 с.

Європейський Союз : словник-довідник / ред.-упоряд. М. Марченко. 2-ге вид., оновл. Київ : К.І.С., 2006. 138 с.

2.2.11. Атласи

Україна : екол.-геогр. атлас / наук. ред. С. С. Куруленко ; Рада по вивч. продукт. сил України НАН України. Київ : Варта, 2006. 217 с.

Дроздов О. Л., Дзяк Л. А., Козлов В. О., Маковецький В. Д. Анатомія пам'яті : атлас схем і рисунків провідних шляхів і структур нервової системи, що беруть участь у процесах. Дніпропетровськ, 2005. 218 с. 2-ге вид., розшир. та доповн.

Куерда Х. Атлас ботаніки / пер. з ісп. В. Й. Шовкун. Харків, 2005. – 96 с.

2.2.12. Законодавчі та нормативні документи

Конституція України : прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. ; за станом на 30. 09. 2016 р. Київ : Юрінком, 2016. 124 с.

Кодекс адміністративного судочинства України : Закон України від 06.07.2005 № 2747-IVBR ; за станом на 01. 03. 2015 / Верховна Рада України. Київ : Алерта, 2016. 160 с.

Закони

Про інформацію : Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 48. С. 650.

Про вибори народних депутатів України : Закон України від 25.03.2004 № 1665-IV / Верховна Рада України. Київ : Атіка, 2004. 128 с.

Постанови

Про прийняття за основу проекту Закону України про оцінку впливу на довкілля : Постанова Верховної Ради України від 12.07.2016 № 1449-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 33. С. 16-18.

Деякі питання фінансування програм та проєктів регіонального розвитку : Постанова Кабінету Міністрів України від 16.11.2016 № 827. *Офіцій-*

ний вісник України. 2016. № 92. С. 36-40.

Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні : Постанова Кабінету Міністрів України від 15.12.04 р. № 637. *Бухгалтерія в сільському господарстві. 2005. № 5. С. 29-44.*

Укази

Деякі питання Національної ради реформ : Указ Президента України від 24.10.2016 № 471/2016. *Офіційний вісник України. 2016. № 200. С. 9-10.*

Розпорядження

Про делегацію України для участі у переговорах щодо підготовки проекту Протоколу про Правила визначення країни походження товарів до Угоди про створення зони вільної торгівлі між державами – учасницями ГУУАМ : Розпорядження Президента України від 25.09.2015 № 720/2015-рп. *Оіційний вісник Президента України. 2015. № 22. С. 44-52.*

Про встановлення строку переробки алмазної сировини на митній території України : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 05.04.2012 № 176-р. *Офіційний вісник України. № 14. С. 3-5.*

Накази, Положення

Положення (стандарт) бухгалтерського обліку

28 «Зменшення корисності активів : Наказ Міністерства юстиції України від 24.12.04 р. № 817 / Міністерство юстиції України. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2005. № 2. С. 3-6.

Положення про порядок емісії платіжних карток і здійснення операцій з їх застосуванням : Наказ Національного банку України від 19.04.2005 № 137. *Бухгалтерія*. 2005. № 23. С. 11-22.

Положення про медичний огляд працівників певних категорій : Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 31.03.94 № 45. *Охорона праці*. 2006. № 3. С. 2-9.

Листи

Щодо антикорупційного законодавства : Лист Міністерства юстиції України від 27.09.2013 № 903-0-3-13/11. *Баланс-Бюджет*. 2014. № 24. С. 6-8.

Про сплату орендної плати за землю і земельного податку фізичними особами : Лист Державної податкової адміністрації України від 13.05.05 р. № 9179/7/17-2217. *Бухгалтерія в сільському господарстві*. 2005. № 13. С. 33-35.

Про фіксований сільськогосподарський податок : Лист Державної податкової адміністрації України від 23.12.2010 № 28601/7/15-0717ф. *Бухгалтерія в сільському господарстві*. 2011. № 2. С. 5-6.

2.2.13. Стандарти

Графічні символи, що їх використовують на устаткуванні. Показчик та огляд (ISO 7000:2004, IDT) : ДСТУ ISO 7000:2004. Чинний від 2006-01-01. Київ : Держспоживстандарт України, 2006. 231 с. (Національний стандарт України).

ДСТУ ISO 6107-1:2004. Якість води. Словник термінів. Частина 1. : Чинний від 2005-04-01. Київ : Держспоживстандарт України, 2006. 181 с. (Національні стандарти України).

Вимоги щодо безпечності контрольновимірювального та лабораторного електричного устаткування. Частина 2-020. Додаткові вимоги до лабораторних центрифуг (EN 61010-2-020:1994, IDT) : ДСТУ EN 61010-2-020:2005. Чинний від 2007-01-01. Київ : Держспоживстандарт України, 2007. 18 с. (Національний стандарт України).

2.2.14. Каталоги

Пам'ятки історії та мистецтва Львівської області : каталог-довідник / упоряд. М. Зобків. Львів : Новий час, 2003. 160 с.

Університетська книга : осінь, 2003 : каталог. Суми : Унів. кн., 2003. 11 с.

Горницкая И. П., Ткачук Л. П. Каталог расте-

ний для работ по фитодизайну. Донецк : Лебедь, 2005. 228 с.

2.2.15. Бібліографічні покажчики

Куц О. С., Кацеба О. С. Бібліографічний покажчик та анотації кандидатських дисертацій, захищених у спеціалізованій вченій раді Львівського державного університету фізичної культури у 2006 році. Львів : Укр. технології, 2007. 74 с.

Систематизований покажчик матеріалів з кримінального права, опублікованих у Віснику Конституційного Суду України за 1997-2005 роки : бібліогр. покаж. / уклад. Б. О. Кирись, О. С. Потлань. Львів : Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2006. 11 с.

2.2.16. Архівні документи

Діяльність історичної секції при ВУАН та зв'язаних з нею сторичних установ Академії в 1929-1930рр. // Інститут рукопису Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського Ф. Х (Всеукраїнська Академія Наук). Спр. 1686. 30 арк.

Матеріали Ради Народних комісарів Української Народної Республіки // ЦДАГО України (Центр. Держ. архів вищ. Органів влади та упр. України). Ф. 1. Спр. 8-12. Копія.

2.2.17. Дисертації та автореферати дисертацій

Дисертації

Засуха Л. В. Розробка та удосконалення способів утримання й годівлі підсисних свиноматок і молодняку свиней : дис. ... канд. с.-г. наук : 06.02.04. Полтава, 2018. 181 с.

Мельник Л. Ю. Формування економіки знань в аграрній сфері: теорія, методологія, практика : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.03. Умань, 2017. 458 с.

Автореферати дисертацій

Новак І. М. Стратегія ефективного інвестування аграрної сфери економіки України : автореф. дис. ... канд. с.-г. наук : 08.00.03. Миколаїв, 2017. 44 с.

Палій А. П. Обґрунтування, розробка та ефективність застосування інноваційних технологій і технічних рішень у молочному скотарстві : дис. ... д-ра с.-г. наук : спец. 06.02.04. Миколаїв, 2018. 55 с.

2.2.18. Авторські свідоцтва та патенти

Авторські свідоцтва

А. с. 1007970 СССР, МКИЗ В 25 J 15/00. Устройство для захвата неориентированных деталей

типа валов / В. С. Ваулин, В. Г. Кемайкин (СССР). № 3360585/25-08 ; заявл. 23.11.81 ; опубл. 30.03.83, Бюл. № 12.

Патенти

Спосіб лікування синдрому дефіциту уваги та гіперактивності у дітей : пат. 76509 Україна № 2004042416 ; заявл. 01.04.2004 ; опубл. 01.08.2006, Бюл. № 8 (кн. 1), 120 с.

Люмінісцентний матеріал : пат. 25742 Україна : МПК6, СО9к11/00, G21H3/00. № 200701472 ; заявл. 12.02.2007 ; опубл. 27.08.2007, Бюл. № 13. 4 с.

2.2.19. Частина видання (частина книги, статті та ін.)

Книги:

Крамаренко О. С. Молекулярно-генетичні маркери та їх використання в скотарстві. *Оцінювання генетичної структури та прогнозування продуктивності тварин південної м'ясної породи за ДНК-маркерами* : монографія. Миколаїв, 2017. С. 9-25.

Зеров М. Поетична діяльність Куліша. *Українське письменство ХІХ ст. Від Куліша до Винниченка: нариси з новітнього українського письменства*. – Дрогобич, 2007. С. 245-291.

Чорний Д. М. Міське самоврядування: тягарі проблем, принади цивілізації. *По лівий бік Дніпра: проблеми модернізації міст України (кінець XIX-початок XX ст.)*. Харків, 2007. Розд. 3. С. 137-202.

Статті зі збірників матеріалів конференцій:

Кіщак І. Т. Теоретичні засади економіко-безпечної діяльності підприємств в умовах інтеграційних процесів. *Інтеграційні процеси в економіці АПК* : матеріали всеукр. наук.-практ. конфер., м. Миколаїв, 28-30 вересня 2011 р. / гол. ред. В. С. Шибанін. Миколаїв, 2011. С. 5-6.

Третьяк В. В., Стадник С.А., Калайтан Н. В. Возможности использования баз знаний для проектирования технологии взрывной штамповки. *Современное состояние использования импульсных источников энергии в промышленности* : тез. доп. междунар. науч.-техн. конф. (г. Харьков, 3-5 окт. 2007 г.). Харьков, 2007. С. 33-37.

Статті з періодичних видань:

Козіна Ж. Л. Теоретичні основи і результати практичного застосування системного аналізу в наукових дослідженнях в області спортивних ігор. *Теорія та методика фізичного виховання*. 2007. № 6. С. 15-18.

Гранчак Т., Горовий В. Інформаційно-

аналітичні структури бібліотек в умовах демократичних перетворень. *Бібліотечний вісник*. 2006. № 6. С. 14-17.

Валькман Ю. Р., Быков В. С., Рыхальский А. Ю. Моделирование НЕ-факторов – основа интеллектуализации компьютерных технологий. *Системні дослідження та інформаційні технології*. 2007. № 1. С. 39-61.

Валова І. Нові принципи угоди Базель II. *Вісник аграрної науки Причорномор'я*. 2016. Вип. 1 (88). С. 22-28.

2.3. Бібліографічний опис електронних ресурсів

2.3.1. Книга з глобальної мережі

Завіновська Г. Т. Економіка праці : навч. посібник. К. : КНЕУ, 2000. URL : http://www.lp.edu.ua/tc.terminology/TK_Wisnyk_biblopys.htm/pdf (дата звернення: 11.11.2016).

2.3.2. Аудіокнига з глобальної мережі

Завіновська Г. Т. Економіка праці : навч. посібник. Київ : КНЕУ, 2000. Електрон. аудіо дані. URL : http://www.lp.edu.ua/tc.terminology/TK_Wisnyk_biblopys.htm (дата звернення: 11.11.2016).

2.3.3. Відеокнига з глобальної мережі

Завіновська Г. Т. Економіка праці : навч. посібник. Київ : КНЕУ, 2000. Електрон. відео дані. URL : http://www.lp.edu.ua/tc.terminology/TK_Wisnyk_biblopys.htm (дата звернення: 11.11.2016).

2.3.4. Електронна версія друкованого журналу

Економіка України : електрон. версія жур. 2009. № 1. URL : <http://www.nbuv.gov.ua/portal/#E> (дата звернення: 11.11.2016).

2.3.5. Електронний журнал

Актуальні питання біології, екології та хімії : електрон. наук. фахове вид. 2009. № 3. URL : <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/Arbeh/index.html> (дата звернення: 11.11.2016).

2.3.6. Стаття з електронної версії друкованого періодичного видання

Бібліотека і доступність інформації у сучасному світі: електронні ресурси в науці, культурі та освіті / Л. Й. Костенко та ін. // Бібліотечний вісник. : електрон. версія жур. 2003. № 4. С. 43. URL : <http://www.nbuv.ua/articles/2003/03klinko.htm>. (дата звернення: 11.11.2016).

Берташ В. Пріоритети визначила громада // Голос України : електрон. версія газ. 2012. № 14 (5392). Дата оновлення : 04.08.2012. URL : <http://www.golos.com/ua/userfiles/file/040812/040812-u/pdf> (дата звернення: 06.08.2012).

Лучик С. Д. Можливості України щодо ієрархічного перенесення екологічної політики ЄС та адаптації земельного права // Актуальні питання біології, екології та хімії : електрон. версія зб. наук. праць. 2016. Вип. 2. С. 43. URL : <http://www.nbuu.ua/articles/2003/03klinko.htm/pdf> (дата звернення: 11.11.2016).

2.3.7. Веб-сайт

Миколаївський національний аграрний університет : сайт. URL: <https://www.mnau.edu.ua>.

Верховна Рада України : офіційний веб-сайт / Верховна Рада України ; Управління комп'ютеризованих систем. К. : Верховна Рада України, 1994 –. URL : <http://www.rada.gov.ua> (дата звернення: 11.11.2016).

2.3.8. Стаття з веб-сайту

Бібліотека і доступність інформації у сучасному світі: електронні ресурси в науці, культурі та освіті / Л. Й. Костенко та ін. URL: <http://www.nbuu.ua/articles/2003/03klinko.htm> (дата звернення: 11.11.2016).

2.3.9. Відеоматеріал з веб-сайту

Бібліотека і доступність інформації у сучасному світі: електронні ресурси в науці, культурі та освіті / Л. Й. Костенко, А. О. Чекмарьов, А. Г. Бровкін, І. А. Павлуша. К., 2009. Електронні відео дані. URL: <http://www.nbu.v.ua/articles/2003/03klinko.htm> (дата звернення: 11.11.2016).

2.3.10. Аудіоматеріал з веб-сайту

Бібліотека і доступність інформації у сучасному світі: електронні ресурси в науці, культурі та освіті / Л. Й. Костенко, А. О. Чекмарьов, А. Г. Бровкін, І. А. Павлуша. К., 2009. Електронні аудіо дані. URL: <http://www.nbu.v.ua/articles/2003/03klinko.htm> (дата звернення: 11.11.2016).

2.3.11. Графічний матеріал з веб-сайту

Бібліотека і доступність інформації у сучасному світі: електронні ресурси в науці, культурі та освіті / Л. Й. Костенко, А. О. Чекмарьов, А. Г. Бровкін, І. А. Павлуша. К., 2009. Електронні граф. дані. URL: <http://www.nbu.v.ua/articles/2003/03klinko.htm>. (дата звернення: 11.11.2016).

2.3.12. Нормативно-правові акти

Конституція України : Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр> (дата звернення: 11.11.2016).

Кодекс адміністративного судочинства України : Закон України від 06.07.2005 № 2747-IV ; станом на 05.01.2016. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2747-15> (дата звернення: 11.11.2016).

Закони

Про інформацію : Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII ; станом на 06.12.2016. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2657-12> (дата звернення: 11.11.2016).

Постанови

Про прийняття за основу проекту Закону України про оцінку впливу на довкілля : Постанова Верховної Ради України від 12.07.2016 № 1449-VIII / Верховна Рада України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1449-19> (дата звернення: 11.11.2016).

Деякі питання фінансування програм та проектів регіонального розвитку : Постанова Кабінету Міністрів України від 16.11.2016 № 827 / Кабінет Міністрів України. URL: <http://>

zakon3.rada.gov.ua/laws/show/827-2016-p. (дата звернення: 11.11.2016).

Укази

Деякі питання Національної ради реформ : Указ Президента України від 24.10.2016 № 471/2016 / Президент України. URL: [http:// zakon3.rada.gov.ua/laws/show/471/2016](http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/471/2016). (дата звернення: 11.11.2016).

Постанови

Про прийняття за основу проекту Закону України про оцінку впливу на довкілля : Постанова Верховної Ради України від 12.07.2016 № 1449-VIII / Верховна Рада України. URL: [http:// zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1449-19](http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1449-19). (дата звернення: 11.11.2016).

Деякі питання фінансування програм та проектів регіонального розвитку : Постанова Кабінету Міністрів України від 16.11.2016 № 827 / Кабінет Міністрів України. URL: [http:// zakon3.rada.gov.ua/laws/show/827-2016-p](http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/827-2016-p). (дата звернення: 11.11.2016).

Укази

Деякі питання Національної ради реформ : Указ Президента України від 24.10.2016 №

471/2016 / Президент України. URL: [http:// zakon3.rada.gov.ua/laws/show/471/2016](http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/471/2016). (дата звернення: 11.11.2016).

Розпорядження

Про делегацію України для участі у переговорах щодо підготовки проекту Протоколу про Правила визначення країни походження товарів до Угоди про створення зони вільної торгівлі між державами – учасницями ГУУАМ : Розпорядження Президента України від 25.09.2015 № 720/2015-рп. URL: [http:// zakon3.rada.gov.ua/laws/show/720/2015-рп](http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/720/2015-рп). (дата звернення: 11.11.2016).

Накази

Про внесення змін до вимог до форматів, структури та протоколів, що реалізуються у надійних засобах електронного цифрового підпису : Наказ Міністерства юстиції України від 24.11.2016 № 3354/5/730 / Міністерство юстиції України. URL: [http:// zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1541-16](http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1541-16). (дата звернення: 11.11.2016).

Листи

Щодо антикорупційного законодавства : Лист Міністерства Юстиції України від 27.09.2013 № 903-0-3-13/11. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0903323-14>. (дата звернення: 11.11.2016).

2.3.13. Соціальні мережі

Українська Наукова Інтернет-Спільнота : соц. мережа. Львів, 2008-2017. URL: <http://www.naukaonline.org/>. (дата звернення: 11.11.2017).

Як процитувати твіт у науковій статті? // Пан бібліотекар : блог про бібл. справу та інформ. технології. Дата оновлення: 6.08.2013. URL: http://panbibliotekar.blogspot.com/2013/08/blogpost_6.html. (дата звернення: 11.11.2016).

Бондар А. Визначення поняття «Бан» // Facebook. Дата оновлення: 18.03.2015. URL: <https://www.facebook.com/andrij.bondar/posts/10152554206896599>. (дата звернення: 11.11.2016).

Сторінка з Вікіпедії

Ковальчук Галина Іванівна // Вікіпедія : вільна енциклопедія. Дата оновлення: 08.12.2012. URL: http://uk.wikipedia.org/wiki/Ковальчук_Галина_Іванівна. (дата звернення: 11.11.2016).

Відео з Youtube

Посів сої сівалкою СЗТ-3,6 / Agro Men // YouTube. Дата оновлення: 04.05.2015. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=6WIBC1cp3Fk> (дата звернення: 11.11.2016).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання : ДСТУ 8302:2015 / Нац. стандарт України. – Вид. офіц. – [Введено вперше ; чинний від 2016-07-01]. – Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. – 17 с. – (Інформація та документація).

2. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання : ДСТУ ГОСТ 7.1:2006. – [На заміну ГОСТ 7.1.-84, ГОСТ 7.16-79, ГОСТ 7.18-79, ГОСТ 7.34-81, ГОСТ 7.40-82 ; введ. 2007-07-01 ; чинний від 2008-04-01]. – Київ : Держспоживстандарт України, 2007. – 47 с. – (Національний стандарт України).

3. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила : ДСТУ 3582:2013 / Державна наукова установа «Книжкова палата України імені Івана Федорова». – [На заміну ДСТУ 3582-97 ; чинний від 2013-08-22]. – К., 2014. – 18 с.

4. Кушнарєнко Н. М. Наукова обробка документів : підручник / Н. М. Кушнарєнко, В. К. Удалова. – 4-те вид., випр. і доп. – К. : Знання, 2006. – 334 с. – (Вища освіта ХХІ ст.).

5. Міжнародні правила цитування та посилання в наукових роботах : методичні рекомендації / автори-укладачі: О. Боженко, Ю. Корян, М. Федорець ; редколегія: В. С. Пашкова, О. В. Воскобойнікова-Гузєва, Я. Є. Сошинська, О. М. Бруй ; Науковотехнічна бібліотека ім. Г. І. Денисенка Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» ; Українська бібліотечна асоціація. – Київ : УБА, 2016. – Електрон. вид. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). – 117 с.

6. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації : наказ Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 № 40 / Міністерство освіти і науки України. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17>. – Дата звернення : 14.06.2018.

6. Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Заголовок. Загальні вимоги та правила складання : ДСТУ ГОСТ 7.80:2007 (ГОСТ 7.80–2000, ІДТ). – [Чинний від 2008-04-01]. – К., 2008.

7. Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Правила скорочення заголовків і слів у заголовках публікацій : ДСТУ

6095:2009. – [Чинний від 2009-02-16]. – К., 2009. – 11 с.

8. Скорочення слів в українській мові у бібліографічному описі. Загальні вимоги та правила складання : ДСТУ 3582-97. – К., 1997. – 27 с. – (Інформація та документація).

9. Список літератури за новими вимогами ДСТУ 8302:2015 // Пан бібліотекар : блог про бібл. справу та інформ. технології. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу : <https://www.xn--80abaqzevto0rc.xn--j1amh/2016/09/c-83022015.html>. – Дата звернення : 18.06.2018.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	3
ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ	6
1. ВИДИ БІБЛІОГРАФІЧНИХ ПОСИЛАНЬ ТА ПРИКЛАДИ ЇХ-НЬОГО СКЛАДАННЯ	7
1.1. Внутрішньотекстове бібліографічне посилання	10
1.2. Підрядкове бібліографічне посилання	10
1.3. Позатекстові бібліографічні посилання	13
1.4. Повторне бібліографічне посилання	14
1.5. Складання комплексного бібліографічного посилання	18
1.6. Складання бібліографічного посилання на електронний ресурс	19
1.7. Складання бібліографічного посилання на архівний документ	22
2. ОФОРМЛЕННЯ СПИСКУ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ У ДИСЕРТАЦІЇ	24
2.1. Міжнародні стилі цитування	25
2.2. Приклади бібліографічного опису видань (монографій, підручників, навчальних посібників і т. д.)	26

<i>2.2.1. Один автор</i>	26
<i>2.2.2. Два автори</i>	27
<i>2.2.3. Три автори</i>	27
<i>2.2.4. Чотири і більше авторів</i>	28
<i>2.2.5. Без автора</i>	28
<i>2.2.6. Багатотомні видання</i>	29
<i>2.2.7. Матеріали конференцій, з'їздів</i>	30
<i>2.2.8. Препринти</i>	30
<i>2.2.9. Депоновані наукові праці</i>	31
<i>2.2.10. Словники</i>	31
<i>2.2.11. Атласи</i>	31
<i>2.2.12. Законодавчі та нормативні документи</i>	32
<i>2.2.13. Стандарти</i>	32
<i>2.2.14. Каталоги</i>	36
<i>2.2.15. Бібліографічні покажчики</i>	36
<i>2.2.16. Архівні документи</i>	37
<i>2.2.17. Дисертації та автореферати</i>	37
<i>2.2.18. Авторські свідоцтва та</i>	38

2.2.19. <i>Частина видання (частина книги, статті та ін.)</i>	39
2.3. <i>Бібліографічний опис електронних ресурсів</i>	41
2.3.1. <i>Книга з глобальної мережі</i>	41
2.3.2. <i>Аудіокнига з глобальної мережі</i>	41
2.3.3. <i>Відеокнига з глобальної мережі</i>	41
2.3.4. <i>Електронна версія друкованого журналу</i>	42
2.3.5. <i>Електронна версія друкованого журналу</i>	42
2.3.6. <i>Електронний журнал</i>	42
2.3.7. <i>Стаття з електронної версії друкованого періодичного видання</i>	42
2.3.8. <i>Веб-сайт</i>	43
2.3.9. <i>Стаття з веб-сайту</i>	43
2.3.10. <i>Відеоматеріал з веб-сайту</i>	43
2.3.11. <i>Аудіоматеріал з веб-сайту</i>	44
2.3.12. <i>Графічний матеріал з веб-сайту</i>	44
2.3.13. <i>Нормативно-правові акти</i>	44
2.3.14. <i>Соціальні мережі</i>	47
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	50

Складання бібліографічних посилань за Національним стандартом України ДСТУ 8302:2015 (загальні правила)

Методичні рекомендації

Укладач: Пустова Ольга Григоріївна

Редактори: О. О. Цокало, Д. В. Ткаченко

Дизайн і верстка: Д. В. Ткаченко

Формат Ум. друк. арк.

Тираж ___ прим. Зам. № ___

Надруковано у видавничому відділі
Миколаївського національного аграрного університету
54020, м. Миколаїв, вул. Г. Гонгадзе, 9

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4490 від 20.02.2013 р.

Адреса бібліотеки МНАУ:
54020, м. Миколаїв, вул. Гонгадзе, 9

Адреса сайту: lib.mnau.edu.ua